
Luontoselvitys

Vihtalampi

892-403-1-161

9.7.2014 Mia Rahinanti

Sisällysluettelo

1. Taustaa	2
2. Maastoseelvitys.....	2
3. Vaikutusarviointi	3
Kasvillisuusluettelo	7
Lähteet.....	8

Kartta

1. Taustaa

Selvitysalue sijaitsee Uuraisten kunnassa, Kuukkajärven kylässä, noin 5 km päässä Uuraisten keskustasta pohjoiseen. Kiinteistö sijaitsee osin Peltokankaan (0989202) I-luokan pohjavesialueella Vihtalammen rannalla. Rekisteritilan Vihtalampi (892-403-1-161) omistaa Lampinen Vesa.

Rantayleiskaavaa laadittaessa 2010, ranta-alueelle kaavoitettiin vapaa-ajan kiinteistötontti. Tontin sijainnin on myöhemmin katsottu sijoittuvan liian lähelle viereistä vapaa-ajan kiinteistötonttia ja lisäksi kaavoitettu tontti sijoittuu I-luokan pohjavesialueen sisäpuolelle. Peltokankaan pohjavesialueella sijaitsee myös kunnan päävedenottamo.

Ennen tontin uudelleen kaavoittamista tulee tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n mukainen selvitys alueen mahdollisista ympäristö- ja luontoarvoista.

Luontoselvitys tehtiin 9.7.2014 maastokäynnillä, jossa selvitettiin alueen maasto- ja ympäristöolosuhteita, sekä kasvillisuutta jo kaavoitetulla alueella, että mahdollisella uudella tonttialueella. Alueelta otettiin myös kuvia.

2. Maastoselvitys

Kaavoitettu tonttialue sijaitsee Vihtalammen luoteisessa päässä. Alueen kasvillisuustyyppi on tuoretta mustikkatyyppin (Mt) kangasta. Alue on maastoltaan suhteellisen tasaista. Puusto on varttunutta kuusikkoa, jonka ikä on noin 80 - 90- vuotta. Tontilla sijaitsee Metsälain 10 § mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, puro. Puron vesi tulee pohjavesialueella sijaitsevasta lähteestä. Puron yli on rakennettu kevytrakenteinen pieni puusilta, mutta puro muuten on luonnontilainen. Purossa kasvaa purolitukkaa, joka selvityshetkellä kukki runsaana. Muita puron ympäristön kasveja ovat hiirenporras, suorvokki, metsä- ja lehtokorte. Alueella esiintyi runsaana lehtisammalia, joita olivat lehvasammal ja luhtakuirisammal. Muita sammalia olivat mm. okarahkasammal. Sammalia esiintyi erityisesti lähellä ranta-aluetta, josta puro laskee Vihtalampeen. Tällä osalla purovesi levittäytyi maastoon. Puron suulla rannassa kasvaa tervaleppää ja pihlajaa.

Puron jälkeen länteen kuljettaessa maasto muuttuu korveksi. Kuuset ovat iältään edelleen 80 - 90-vuotiaita ja seassa kasvaa eri-ikäisiä haapoja. Alueella kasvaa myös jonkin verran koivuja ja leppää. Seassa esiintyi myös katajaa valoisimmilla paikoilla. Paikon puuston tiheys on rajoittanut aluskasvillisuuden esiintymistä. Ranta-vyöhykkeen ulkopuolella kasvaa nuorta männyn kasvatusmetsää.

Edelleen kuljettaessa länteen päin kasvupaikkatyyppi muuttuu kangaskorveksi. Puusto on ranta-vyöhykkeellä iäkästä kuusta ja mäntyä. Kasvillisuutena esiintyy suopursua,

metsäkortetta, juolukkaa, mustikkaa ja puolukkaa. Kosteimmissa kohdissa kasvaa sammalista rahkasammalia, kuivemmillä kohdilla kerros-, seinä- ja karhunsammalia.

Tällä alueella noin 50 metrin päässä rannasta alkaa jyrkempi rinne. Puusto muuttuu nuoremaksi ja osin puusto on noin 30-vuotiasta mäntyä. Kasvupaikkatyypit muuttuu rinteessä kuivemmaksi ollen alussa mustikkatyyppejä (Mt) ja ylempänä puolukkatyyppejä (Vt). Tällä alueella voisi sijaita sopiva uusi tonttialue. Alue on suhteellisen kivistä, mutta luontoarvoiltaan vaatimattomin verrattuna idän puoleiseen alueeseen.

3. Vaikutusarviointi

Alkuperäinen tonttialue ei ole sovelias rakentamiselle, sillä alueella sijaitsee metsälain määrittelemä erityisen tärkeä elinympäristö. Näiden elinalueiden ominaispiirteet tulee säilyttää. Puusto ja vesitalous alueella tulee säilyttää luonnontilaisena tai luonnontilaisen kaltaisena. Jotta ominaispiirteet säilyisivät tarkoittaa se alueen pienilmaston säilyttämistä. Puron kohdalla pienilmaston tulee säilyä varjoisana ja kosteana, jotta siinä elävillä kasveilla ja eliöillä säilyisivät elinmahdollisuudet. Laissa ei suoraan ole määritelty suojavaoähykettä, joka tulee jättää, jotta erityisen tärkeän elinympäristön ominaispiirteet säilyisivät. Tämä johtuu siitä, että jokainen kohde on ainutlaatuinen ja arvio on tehtävä maaston muodot, ilmansuunta ja puuston ikä- ja laji huomioiden.

Suojavaoähykkeen tulee olla vähintään 10 - 30 metriä, jotta elinympäristö säilyttäisi ominaispiirteensä. Kuitenkin pienvesien, kuten purojen varsilla kasvaa yleensä kuusia kuten tässäkin tapauksessa. Alueen kuuset ovat myös hyvin iäkkäitä. Jos alueelle jätettäisiin vain edellä mainitun levyinen suojavaoähyke käsittelemättä, tulisi kuuset mitä todennäköisemmin kaatumaan suurelta osin kovien tuulien ja myrskyjen aikaan. Kuusilla on laaja oksapinta-ala johon tuuli ottaa ja kuusella ei ole juuristossaan paalujuurta kuten männyllä, joka varmistaisi paremmin pystyssä säilymisen. Tämän vuoksi edellä mainitun suojavaoähykeleveyden lisäksi on jätettävä puustoon riittävä vaihettumisvaoähyke.

Alueen puuston ikä ja puulajisuhteet soveltuisivat myös Luontodirektiivilajin (92/43/ETY), liito-oravan (*Pteromys volans*) elinpiiriksi. Alueella on järeitä kuusia ja haapoja. Alueella kasvaa myös leppää ja pihlajaa, joiden lehdet ovat liito-oravan ravintoa. Alueelta ei kuitenkaan löytynyt minkäänlaisia jälkiä liito-oravan olemassaolosta. Inventointiaika ei myöskään ollut liito-oravan etsinnän kannalta optimaalinen. Alue olisi hyvä kartoittaa vielä kevättalvella uudelleen, mikäli kohteeseen on tulossa metsänhoitotoimenpiteitä tai kohde jää kaavoitettavan alueen sisäpuolelle.

Alkuperäinen tonttialue sijaitsee Peltokankaan (0989202) I-luokan pohjavesialueella. Tämä on yksi tärkeä peruste siirtää tontti pohjavesialueen ulkopuolelle.

Soveltuvin rakentamiskohde ja tontin kaavoittamisalue sijaitsisi nyt tehdyn luontoselvityksen mukaan Vihtalammen tilan länsiosassa, rantaosayleiskaava-alueen M-merkinnällä olevan alueen puolella välissä. Alue ei kuulu enää Peltokankaan pohjavesialueeseen, eikä sillä sijaitse merkittäviä luontoarvoja.

Selvitysalueella ei sijaitse yhtään muinaismuistolain mukaisia muinaisjäännöksiä. (Museovirasto. Muinaisjäännösrekisteri. Viitattu 4.11.2014)

Kuva 1. Purolitukka purossa.

Kuva 2. Puro

Kuva 3. Puron laskukohta Vihtalampeen

Kuva 4. Lehväsammalia

Kuva 5. Lehväsammalia

Kuva 6. Metsää alueella

Kuva 7. Mahdollista rakentamisaluetta kohteen länsiosassa.

Kasvillisuusluettelo

KORTEKASVIT (Equisetaceae)

- Metsäkorte (Equisetum sylvaticum)
- Lehtokorte (Equisetum pratense)

ALVEJUURIKASVIT (Dryopteridaceae)

- Hiirenporras (Athyrium filix-femina)

HAVUPUUT (Pinopsida)

- Kuusi (Picea abies)
- Mänty (Pinus sylvestris)
- Kataja (Juniperus communis)

LUMMEKASVIT (Nymphaeaceae)

- Lumme (Nymphaea alba)

KOIVUKASVIT (Betulaceae)

- Rauduskoivu (Betula pendula)
- Hieskoivu (Betula pubescens)
- Harmaaleppä (Alnus incana)
- Tervaleppä (Alnus glutinosa)

ORVOKKIKASVIT (Violaceae)

- Suo-orvokki (Viola palustris)

RISTIKUKKAISKASVIT (Brassicaceae)

- Purolitukka (Cardamine amara)

PAJUKASVIT (Salicaceae)

- Haapa (Populus tremula)

KANERVAKASVIT (Ericaceae)

- Suopursu (Ledum palustre)
- Juolukka (Vaccinium uliginosum)

- Puolukka (Vaccinium vitis-idaea)
- Mustikka (Vaccinium myrtillus)

VARIKSENMARJAKASVIT (Empetraceae)

- Variksenmarja (Empetrum nigrum)

RUUSUKASVIT (Rosaceae)

- Kotipihlaja (Sorbus aucuparia)

RAATEKASVIT (Menyanthaceae)

- Raate (Menyanthes trifoliata)

NAAMAKUKKAISKASVIT (Scrophulariaceae)

- Metsämaitikka (Melampyrum sylvaticum)

YKSISIRKKAISET (Liliopsida)

- Oravanmarja (Maianthemum bifolium)

Lähteet

Map Info-karttaohjelma. Karttaote otettu 8.7.2014. Uuraisten kunta.

Museovirasto. [www.http://kulttuuriymparisto.nba.fi/rekisteriporntaali](http://kulttuuriymparisto.nba.fi/rekisteriporntaali). Viitattu 4.11.2014.

Rantayleiskaavan muutos ja Kynnämöisen kyläkaava KV 19.4.2010 § 4. Kartta 2. Uuraisten kunta.

Retkeilykasvio, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki 1998.

